

Література

1. Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету. Умови вступу до ВНЗ абітурієнтам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rus.glau.kr.ua/images/gos_zakaz.pdf
2. Запорізький аероклуб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aeroclub.zp.ua/service.html>
3. Міжнародна акціонерна авіаційна компанія «УРГА» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.urga.com.ua/ftc2_uk.html#ftc_2
4. Державна авіаційна служба України. Правила сертифікації авіаційних навчальних закладів цивільної авіації з підготовки льотного складу в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.avia.gov.ua/documents/Normativno-pravova-baza/Nacionalne-zakonodavstvo/Narazi/30027.html>
5. Державна авіаційна служба України. Вимоги для отримання відповідних свідоцтв авіаційного персоналу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.avia.gov.ua/documents/diyalnist/vimogi-aviapersonalu/24077.html>

УДК 351.814.2:629.7.067 (042.3)

Макеєва О. М., старший викладач,

Майстро Д. М., студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Цивільна авіація в сучасних умовах стає важливим елементом інтеграції України в сучасну систему міжнародних зв'язків. Вона має особливе значення для розв'язання соціально-економічних завдань та підвищення якості життя громадян. Авіаційна галузь належить до базових, стратегічно важливих секторів економіки України, а сьогодні перебуває під впливом зростаючих проявів системної кризи. Це стосується практично всіх найважливіших складових авіаційної галузі: авіабудування, безпеки авіаційних перевезень та транспортної інфраструктури. Тому аналіз сучасного стану та тенденцій безпеки авіаційної галузі України є актуальними.

Україна як держава, що приєдналася до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію, несе відповідальність за виконання міжнародних зобов'язань та за гарантії і створення умов безпеки для суспільства, захисту інтересів в галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України. Державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України полягає у формуванні державної політики та стратегії розвитку, визначенні завдань, функцій, умов діяльності в галузі

авіації та використання повітряного простору України, застосуванні заходів безпеки авіації, прийнятті загальнообов'язкових авіаційних правил України, у здійсненні державного контролю за їх виконанням та встановленні відповідальності за їх порушення. Реалізацію державної політики розвитку авіації України забезпечують Президент України та Кабінет Міністрів України відповідно до Конституції та законів України.

У період 2006-2013 рр. з повітряними суднами авіації загального призначення сталося 37 авіаційних подій, із них 16 катастроф. При цьому загальний наліт склав 0,19 млн. год. Останні роки зростає кількість подій з людським жертвами, що мають місце при експлуатації повітряних суден, не внесених до Державного реєстру цивільних ПС України [1].

Безпека цивільної авіації здійснюється відповідності до указів Президента, постанов Кабінету Міністрів України, наказів міністерства транспорту/інфраструктури.

Звернімося до з'ясування сутності поняття безпека авіації та авіаційна безпека. Безпека авіації – стан галузі цивільної авіації, за якого ризик завдання збитків людям чи майну знижується до прийняттого рівня у результаті безперервного процесу визначення рівня небезпеки і керування ним та утримується на такому рівні, або знижується далі, у сферах безпеки польотів, авіаційної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, економічної безпеки та інформаційної безпеки.

Авіаційна безпека – комплекс заходів, а також людські та матеріальні ресурси, призначені для захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання в її діяльність [2].

На підставі зазначених визначень, можна зазначити, що поняття безпеки авіації значно ширше та об'ємніше, а авіаційна безпека передбачає відповідні заходи для забезпечення безпеки цивільної авіації. Відповідно у 2014 році було прийнято Державну програму авіаційної безпеки, передбачає заходи, що вживаються для захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання. Метою Програми є створення організаційно-правових засад щодо забезпечення авіаційної безпеки та ефективності діяльності цивільної авіації. Основним завданням Програми є здійснення заходів із забезпечення захисту, охорони та безпеки пасажирів, членів екіпажу, авіаційного персоналу, повітряних суден, об'єктів аеропорту та об'єктів радіонавігаційного забезпечення незалежно від їх форм власності та підпорядкованості [3].

Безпека авіації складається з безпеки польотів, авіаційної безпеки, екологічної безпеки, економічної та інформаційної безпеки. З метою забезпечення безпеки цивільної авіації уповноважений орган з питань цивільної авіації здійснює комплекс заходів, спрямованих на запобігання

виникненню авіаційних подій, шляхом: встановлення критеріїв безпеки авіації; встановлення необхідного рівня безпеки авіації; здійснення аналізу та визначення існуючого рівня безпеки авіації, накладення штрафів та вжиття інших заходів щодо забезпечення безпеки авіації та інші.

Отже, для підвищення рівня забезпечення безпеки в авіації органи державної влади та суб'єкти авіаційної діяльності повинні вжити ефективних заходів для впровадження системи управління безпеки авіації згідно з вимогами ІКАО, Європейського агентства з безпеки польотів та Європейської організації з безпеки аеронавігації (Євроконтроль). В умовах вступу України до СОТ і підготовки до укладення Угоди між Україною та ЄС про спільний авіаційний простір розв'язання проблем, пов'язаних із забезпеченням безпеки польотів, дасть змогу підвищити привабливість українського повітряного простору та конкурентоспроможність вітчизняних експлуатантів повітряних суден. Значного удосконалення та оновлення потребують законодавчі та регуляторні акти стосовно системи нагляду і управління безпекою, методи та процедури контролю за ефективністю функціонування систем управління авіаційною безпекою, процедури сертифікації постачальників послуг.

Література

1. Галузева програма з безпеки польотів на 2014-2016 роки: Наказ Міністерства інфраструктури України від 15.01.2014 № 18 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mtu.gov.ua/en/mtzu_decrees/print/39642.html
2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 46. – Ст. 1881.
3. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 20 лютого 2003 р. № 545-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 17. – Ст. 140.